

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Karla Šimky a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci žalobce: **RNDr. M. P., Ph.D.**, zastoupený Mgr. Michalem Vepřekem, advokátem se sídlem Husova 242/9, Praha 1, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 9. 9. 2013, č. j. 10 Af 39/2013 - 38,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 9. 9. 2013, č. j. 10 Af 39/2013 – 38, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem ze dne 9. 9. 2013, č. j. 10 Af 39/2013 – 38, zrušil Krajský soud v Českých Budějovicích jak rozhodnutí Finančního ředitelství v Českých Budějovicích (dále jen „stěžovatel“) ze dne 12. 4. 2013, č. j. 11437/13/5000-24700-700290, kterým bylo rozhodnuto o odvolání žalobce (dále jen „účastník řízení“), tak platební výměr Finančního úřadu v Českých Budějovicích (dále jen „finanční úřad“) ze dne 19. 9. 2012, č. j. 430811/12/077980303549, o sdělení penále za prodlení s odvodem do státního fondu za porušení rozpočtové kázně ve výši 264.414 Kč. Krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku uvedl, že shledal důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí, neboť penále sleduje osud platebního výměru na odvod do Státního fondu pro rozvoj bydlení (dále jen „státní fond“) za porušení rozpočtové kázně, přičemž tento platební výměr byl zrušen rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 29. 8. 2013, č. j. 10 Af 545/2012 – 52. Krajský soud se především zabýval tím, zda v případě účastníka řízení došlo k porušení rozpočtové kázně neoprávněným použitím prostředků ve smyslu ust. § 44 a ust. § 3 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o rozpočtových pravidlech“). Za neoprávněné použití je tak nutno považovat vynaložení peněžních prostředků, které je v rozporu s podmínkami vztahujícími se přímo k deklarovanému a schválenému účelu, ale i s dalšími podmínkami stanovenými právním předpisem, smlouvou, případně rozhodnutím, na základě kterých byl úvěr poskytnut. Účastník

řízení porušil svou povinnost, když doklady o peněžních prostředcích z úvěru předložil až 22. 11. 2006 přesto, že termín uplynul dne 10. a 11. 10. 2005. Toto pouhé pochybení účastník řízení však nelze považovat za neoprávněné použití peněžních prostředků, a tedy ani za porušení rozpočtové kázně se všemi důsledky z toho vyplývajícími. Finanční úřad, a poté i stěžovatel, přistoupil k výkladu ust. § 3 písm. e) zákona o rozpočtových pravidlech příliš formalisticky, bez ohledu na smysl a účel tohoto ustanovení, kterým je bezesporu zamezit neoprávněnému použití prostředků ze státního fondu jejich příjemcem tak, aby je nevydal v rozporu se stanovenými podmínkami, které jsou stanoveny ať už právním předpisem, smlouvou, rozhodnutím apod. Krajský soud proto přisvědčil účastníkovi řízení, že jeho postupem nedošlo k porušení rozpočtové kázně, když nedošlo k neoprávněnému výdeji peněžních prostředků, neboť za takový výdej nelze bez dalšího považovat pouhé opožděné dodání faktur a výpisů z účtu.

Stěžovatel v kasační stížnosti podané v zákonné lhůtě uplatnil důvod podle ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. V kasační stížnosti vyjádřil souhlas se závěrem krajského soudu, že penále sleduje osud odvodu do státního fondu, ale má za to, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku výkladu pojmu neoprávněné použití peněžních prostředků poskytnutých ze státního fondu užitého v ust. § 44 odst. 1 písm. b) zákona o rozpočtových pravidlech. Z toho důvodu napadl rozsudek ze dne 29. 8. 2013, č. j. 10 Af 545/2012 - 52, kasační stížností a rovněž podal kasační stížnost i proti rozsudku týkajícímu se sděleného penále. Podle stěžovatele musí správce daně postupovat striktně podle platných ustanovení zákona o rozpočtových pravidlech a nařízení vlády č. 616/2004 Sb. Zákonodárce si byl vědom přísnosti právní normy, proto při neplnění povinností stanovených smlouvou, lze využít institut prominutí odvodu vyměřeného za porušení rozpočtové kázně, který účastník řízení také využil. Účastník řízení si musí být vědom, že po něm lze požadovat splnění relativně přísných podmínek, poněvadž na poskytnutí úvěru není právní nárok. Srozumění s podmínkami stvrdil podpisem smlouvy o poskytnutí úvěru. Na porušení kázně a stanovení odvodu za toto porušení váže zákonodárce i povinnost zaplatit penále za prodlení s odvodem, a to za každý den prodlení, nejvýše však do výše tohoto odvodu. Stěžovatel tedy v souladu se zákonem a s platebním výměrem na odvod do státního fondu, sdělil účastníkovi řízení penále za prodlení s odvodem do státního fondu za období od 11. 10. 2005 (porušení rozpočtové kázně) do 29. 6. 2012 (zaplacení vyměřeného odvodu). Z výše uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Účastník řízení ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na své vyjádření v řízení o kasační stížnosti ve věci vedené pod sp. zn. 7 Afs 91/2013 vztahující se k platebnímu výměru na odvod do státního fondu. Dále uvedl, že jelikož platební výměr na odvod do státního fondu shledal krajský soud nezákonným, musí být nezákonným i platební výměr na penále za prodlení s vyměřeným odvodem. Z uvedených důvodů účastník řízení navrhl, aby kasační stížnost byla zamítnuta.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Podle obsahu spisu účastník řízení uzavřel dne 22. 6. 2005 smlouvu se státním fondem o poskytnutí úvěru z prostředků tohoto fondu, na základě které mu byla poskytnuta návratná finanční pomoc (úvěr) ve výši 300.000 Kč. Tento úvěr byl poskytnut účastníkovi řízení k financování výstavby rodinného domu. V době od 26. 10. 2011 do 2. 5. 2012 byla u účastníka řízení provedena daňová kontrola, v jejímž průběhu bylo zjištěno, že účastník řízení nepostupoval při čerpání úvěru v souladu s obsahem smlouvy o poskytnutí úvěru, jelikož nesplnil podmínku

pokračování

stanovenou v čl. VI odst. 2 písm. c) této smlouvy, ve které se zavázal do 60 dnů po každém čerpání úvěru předložit státnímu fondu daňové doklady prokazující účel použití peněžních prostředků z úvěru a výpis z účtu prokazující úhradu jím předložených daňových dokladů. Účastník řízení čerpal peněžní prostředky z úvěru dne 11. 8. 2005 na úhradu faktur ve výši 86.665 Kč a dne 12. 8. 2005 na úhradu faktur ve výši 272.367 Kč, přičemž u úvěru měla být čerpána již jen částka 213.335 Kč. Faktury měl tedy společně s výpisem z účtu předložit státnímu fondu nejpozději do 10. 10. 2005, resp. 11. 10. 2005. Tyto doklady však byly státnímu fondu doručeny až dne 22. 11. 2006. Finanční úřad vyhodnotil nedodržení podmínek smlouvy o poskytnutí úvěru jako porušení rozpočtové kázně podle ust. § 44 odst. 1 písm. b) zákona o rozpočtových pravidlech a uložil účastníkovi řízení platebním výměrem odvod do státního fondu podle ust. § 44a odst. 4 písm. c) citovaného zákona ve výši 300.000 Kč. Proti vydanému platebnímu výměru podal účastník řízení odvolání, které stěžovatel zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil. Následně vydal finanční úřad dne 19. 9. 2012 platební výměr na penále za prodlení s odvodem za porušení rozpočtové kázně za období od 11. 10. 2005 do 29. 6. 2012, kterým mu bylo vyměřeno penále ve výši 264.414 Kč. Proti tomuto platebnímu výměru podal účastník také odvolání, které stěžovatelem zamítl napadeným rozhodnutím.

Podle ust. § 3 písm. e) zákona o rozpočtových pravidlech se pro účely tohoto zákona se rozumí neoprávněným použitím peněžních prostředků státního rozpočtu, jiných peněžních prostředků státu, prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu, státních finančních aktiv, státního fondu nebo Národního fondu, jejich výdej, jehož provedením byla porušena povinnost stanovená právním předpisem, rozhodnutím, případně dohodou o poskytnutí těchto prostředků, nebo porušení podmínek, za kterých byly příslušné peněžní prostředky poskytnuty, porušení účelu nebo podmínek, za kterých byly prostředky zařazeny do státního rozpočtu nebo přesunuty rozpočtovým opatřením a v rozporu se stanoveným účelem nebo podmínkami vydány; dále se jím rozumí i to, nelze-li prokázat, jak byly tyto peněžní prostředky použity.

Podle ust. § 44a odst. 8 zákona o rozpočtových pravidlech za prodlení s odvodem za porušení rozpočtové kázně podle odstavce 4 písm. b) a c) je porušitel rozpočtové kázně povinen zaplatit penále ve výši 1 promile z částky odvodu za každý den prodlení, nejvýše však do výše tohoto odvodu. Penále se počítá ode dne následujícího po dni, kdy došlo k porušení rozpočtové kázně, do dne, kdy byly prostředky odvedeny nebo u návratných finančních výpomocí vráceny nebo nevyplaceny postupem podle odstavce 5 písm. b). Příjemce penále je stejný jako příjemce odvodu s výjimkou případů, kdy příjemcem odvodu je Národní fond. V těchto případech je příjemcem penále státní rozpočet [§ 6 odst. 1 písm. n)]. Penále, které v jednotlivých případech nepřesáhne 500 Kč, se nevyměří.

Protože předmětem přezkumu je rozhodnutí stěžovatele o odvolání proti platebnímu výměru, kterým byla účastníkovi řízení sdělena výše penále za prodlení s odvodem do státního fondu za porušení rozpočtové kázně, je rozsah přezkumu zaměřen zejména na posouzení, zda penále mělo být předepsáno, zda bylo předepsáno ve správné výši a za relevantní dobu (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 8. 2011, č. j. 8 Afs 6/2011 - 86, a ze dne 11. 6. 2009, č. j. 1 Afs 47/2009 - 45).

Judikatura Nejvyššího správního soudu připouští, aby krajský soud v řízení, jehož předmětem je zákonost platebního výměru na penále, zohlednil, že po vydání rozhodnutí na penále došlo ke zrušení platebního výměru, od něhož je penále odvozeno (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 1. 2013, č. j. 9 Afs 4/2012 - 33). Tak tomu bylo i v projednávaném případě, když krajský soud k žalobě účastníka řízení ve věci vedené pod sp. zn. 10 Af 545/2012, zrušil rozhodnutí stěžovatele a finančního úřadu ukládající účastníkovi řízení odvod do státního fondu za porušení rozpočtové kázně jako nezákonná

a následně v návaznosti na tento rozsudek rozhodl i o nezákonnosti platebního výměru o sdělení penále.

Následně Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 29. 8. 2013, č. j. 10 Af 545/2012 – 52 týkající se platebního výměru o uložení odvodu do státního fondu za porušení rozpočtové kázně, neboť dospěl k závěru, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku výkladu pojmu neoprávněné použití peněžních prostředků uvedeného v ust. § 44 odst. 1 písm. b) a § 3 písm. e) zákona o rozpočtových pravidlech. Odpadl tedy důvod, pro který krajský soud rozhodnutí stěžovatele a finančního úřadu týkající se sdělení penále zrušil.

Na základě výše uvedeného dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto napadené rozhodnutí podle ust. § 110 odst. 1 věta první před středníkem s. ř. s. zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. O kasační stížnosti rozhodl bez jednání, protože mu takový postup umožňuje ust. § 109 odst. 2 s. ř. s.

Podle ust. § 110 odst. 4 s. ř. s., zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným ve zrušujícím rozhodnutí.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 30. května 2014

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu